

Peter Rørdams feltprædiken 5. søndag efter påske

Taler

Peter Rørdam
Præst

Dato

1. maj 1864

Sted

Middelfart

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 16, vers 22-29

1 Joh. 16. 22—29.

Sandelig, sandelig siger jeg Eder, at hvadsomhelst I bede Faderen om i mit Navn, skal han give Eder. Beder og I skal faae, at Eders Glæde maae blive fuldkommen;
5 saa taler Herren.

Kjære Venner er der Noget, som alle Mennesker ere enige om, saa er det angaaende Glæden; thi alle Mennesker ønske og begjære at være glade, baade de Store og de Smaa, baade de Gamle og de Unge, baade de Onde og de Gode,
10 baade de Retfærdige og de Uretfærdige, og alle Mennesker tilstaae at Sorgen er som den sorte Sky, at Sorgen er tung, at Sorgens Torn gjør Hjertet gammelt.

Men, naar saa alle Mennesker har indrømmet, at vi Alle søge efter Glæden, indtræder der strax en Grundforskjel blandt Menneskenes Børn, denne dybe
15 Grundforskjel, at Nogle søge Glæden udenfor Gud paa deres egen Haand, og efter deres eget Sind. Vore Fjender som nu plyndre vort Land og forfølge vort Folk, søge ogsaa Glæden, men paa deres egen Viis, paa deres egen Haand, efter deres eget Sind; thi der staaer skrevet: Du skal ei begjære din Næstes Huus!

20 Men vi har ikke blot udvortes Fjender, men vi har indvortes Fjender; Synden boer i vort Bryst, Synden er Menneskenes Fordærvelse; et Menneske bliver aldrig ødelagt af stue udvortes Fjender, et Folk bliver aldrig ødelagt af sine udvortes Fjender, indvortes fra kommer Ødelæggelsens Vederstyggelighed, men Synden som boer i vort Bryst, har ogsaa forført os til at søge Glæden udenfor
25 Gud, paa vor egen Viis, paa vor egen Haand, efter vort eget Sind, ligesom Eva, da hun tog af det forbudne Træes Frugt! tænk dig om, hvert Menneske prøve sig

selv. Og der er mange, som blive ved, som fare fort med at søge Glæden netop i
Synd, i Løgn, i Ondskab, i Drukkenskab og hoer, hvis Gud er deres Bug, hvis
30 Ære er i deres Skjændsel, som kun tragte efter de jordiske Ting, som sige reent
ud: Det er det samme, enten vi blive Tyste eller Danske, enten vi beholde vor
Frihed eller blive Trælle, kun at vi faae Fred. Fred til enhver Priis. — Men den,
som søger sin Glæde udenfor Gud, paa sin egen Haand og efter sit eget Sind,
kommer allerede her i Verden til at erfare, at Glæden er liig en flygtig Ven, som
35 paa en Reise man finder, thi Verden forgaer, Herrens Dag kommer over Alt
hvad der forlyster Øiet; og dertil kommer saa dette, som vi skal tænke nøie over,
at den Synd et Menneske bedriver, den Synd bliver han overgivet til, og den
Synd bliver han straffet med; ligesom vort Folk nu er bleven overgivet til
Tyskerne, og er bleven straffet ved Tyskerne, fordi vort Folk har bedrevet
40 Afguderie med den tyske Fornemhed og den tyske Lærdom; thi Gud lader sig
ikke spotte, hvad et Menneske faaer, dette skal han ogsaa høste; og hvad et Folk
faaer dette skal det ogsaa høste — hvad alle I forstaae der kjende Israels
Levnetløb, og veed, hvorledes det gik dem, naar de krummede sig for de
fremmede Folkeslag.

45

Men beder, og I skal faae, at Eders Glæde maae vorde fuldkommen! saa taler
Herren, han som selv er den store Glæde, om hvem Englen sagde: Frygter ikke,
thi see jeg forkynder Eder en stor Glæde, som skal være for alt Folket, thi Eder er
idag en Frelser født, som er den Herre Christus i Davids Stad; thi Glæden er i sin
50 Oprindelse ingen Tanke eller Tilstand, men Glæden er baade i sin Oprindelse og
i sin Fuldendelse en Personlighed; mærk dig det, at Glæden er en Personlighed;
du veed at der er Mennesker, som glæde dig, og det er dem som du elsker, og
som elske dig; maaskee du selv er et Menneske, som udbreder Retfærdighed,
Fred og Glæde, men Glæden i sin Fylde, er Vorherre Jesus Christus selv, den
55 Korsfæstede og Gjenopstandne, han som af idel Kjærlighed tog alle vore Synder
paa sig, og betalte Straffen for alle vore Overtrædelser, og som lever og regjerer
for at frelse os fra alle vore Fjender og forat forvandle os efter sit Billede og
Lignelse; thi vi skal see ham som han er, og da skal vi vorde ham lige.

60 Kjære Venner! I Kjærlighed er der en stor Glæde, i daglig Kjærlighed er der
daglig Glæde, selv om vi ellers har det smaat nok i mange Dele; men i Christi
evige Kjærlighed er den fuldkomne og evige Glæde.

Beder og I skal faae, at Eders Glæde man vorde fuldkommen, saa taler Herren,
65 han som er Glæden baade i sin Oprindelse og sin Fuldendelse, den store Glæde,

som Ingen skal tage fra os —, men taler saaledes, ikke til sine Fjender, men kun til sine Venner; thi Vorherre gik ikke hen til Pilatus eller til de Ypperstepræster og sagde: Beder og I skal faae, at Eders Glæde maae vorde fuldkommen!

70 Vorherre siger heller ikke til de Feige og Vantro, eller til Løgnere og Hoerkarle, Fraadsere og Drankere: Beder og I skal faae, at Eders Glæde maa vorde fuldkommen! men til sine Venner siger Herren: Eders Bedrøvelse, den skal vorde til Gloede; beder og I skal faae, at Eders Glæde maae vorde fuldkommen; thi Vorherre Jesus Christus, han er sine Venners Fryd, men sine Fjenders Skræk,
75 thi han kommer at skille Klinten fra Hveden; de Retfærdige skal skinne som Solen i Guds vor Faders Rige, men alle Forargelser og de som gjøre Uret, skal kastes i den gloende Ovn, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel.

Naar du saa spørger: Hvem er da Vorherres Venner, som gaae den haabefulde
80 Fremtid imøde, ved Vorherres Jesu Christi Kjærlighed, at have de bedste Dage tilsidst, at indgaae til Vorherres Glæde, og evigt at mattes med Glæde for hans Aasyn? svarer Herren selv paa dette Spørgsmaal, og svarer saaledes: "I ere mine Venner, dersom I gjører hvad jeg befaler Eder, den som har mine Befalinger og holder dem, han er den som elsker mig."

85 Men saa taler Herren til alle sine Venner, til hele sin Menighed, som han kalder sin Brud, at vi maae være sikre paa Herrens evige Kjærlighed: Forsager du Djævelen med alle hans Gjerninger og alt hans Væsen? thi vil vi eie Vorherres Venskab, og være glade ved hans Kjærlighed, maae vi begynde med Begyndelsen,
90 som er, i Vorherres Jesu Navn og paa hans Ord, at slippe Djævelen, Løgnens Fader, som er den personlige evige Pine, Trængsel og Angst, samt at slippe og forlade alle hans Gjerninger, som er Synden under alle Skikkelser, ogsaa den Synd at knurre og at mukke imod Gud, fordi vi hører til et lille Folk, og til et lille Folk som er lagt lige op til et stort og stridbart Folk; og at slippe og forlade alt
95 hans Væsen, som er den fordærvede Slægt, i hvem og ved hvem Djævelens Væsen groer og forplanter sig; thi Synden er Menneskenes Fordærvelse; hvor Aadselet er, sankes Ørnene! Men at vi see de tyske Ørne sanke sig om Danmarks Folk, just nu Skoven begynder at staae deilig og grøn og at dette skeer 2den Gang i vor Levetid, vi som ogsaa have oplevet Choleraen og Dyrtid, det er os et
100 Tegn fra Herren, et Tegn paa, at der hos os Alle, at der i hele det danske Folk maa være Noget, som mishager vor fromme kjærlige og trofaste Ven, thi ikke af Lyst piner han Menneskenes Børn! Og jeg siger derfor til hele mit Folk — hvad jeg siger til min egen Sjæl: lader os forlade vore ugudelige Veie og uretfærdige Tanker og omvende os til Herren, thi han er meget rund til at forlade!

Og saa taler Herren til hele sin Menighed: Troer du paa Gud Fader, den almægtigste, Himlens og Jordens Skaber, der efter sin Viisdom ogsaa har skabt det lille danske Folk, og har, efter sin Viisdom, lagt det lille danske Folk tæt op til
110 det store tyske Folk; jeg tænker ogsaa for at vise denne Verdens Herrer og Ondskabens mandelige Hær, at han er selv Gud for at forsvare sin egen Skabning, Ordning og Velsignelse, kun at vi forlade os paa Guds Kjærlighed, — og nøies med at vi ere saa smaae som vi ere, — fordi det er Guds Villie at vi skal være et lille Folk, men et lille Folk, der opholdes og bevares ved Guds
115 Kjærlighed, trods alle vore Fjender. Og troer du paa Jesus Christus, Guds eenbaarne Søn Vorherre? og troer du paa den Hellig-Aand? som Ordene lyde efter vor apostoliske Troesbekjendelse. Thi vil vi være Vorherres Venner, og være glade ved hans Kjærlighed, maae vi forlade os, ikke paa denne Verdens Stormagmagter, der staae idag og falde imorgen, men paa de rette Stormagter,
120 som er Gud Fader, Gud Søn og Gud den Hellig Aand, hvem Riget og Magten tilhører i al Evighed. — Og saa taler Herren til alle sine Venner, til hele sin Menighed: Jeg døber dig i Navnet Faderens og Sønnens og den Hellig-Aands; nu er du født igjen og paany af Vand og den Hellig-Aand, dine Synder er dig forladte, Fred være med dig. — Men salige ere I, som høre Guds Ord og bevare
125 det. I ere mine Venner, dersom I gjøre, hvad jeg befaler Eder, saa taler Herren. Hver enkelt Sjel, som paa Herrens Ord i hans Navn, annammer den Hellig-Aands Gave med Omvendelse og Syndsforladelse og Guds Fred, bliver glad, glad af Hjerttet, thi det glæder Hjerttet, — ved Jesu Naade, at kunne magte Synden og at komme ud af Syndens Slaveri, og det glæder Hjerttet i Vorherres
130 Jesu Navn at kunne sige til sig selv: Salig er du, hvis Overtrædelser er forladt, hvis Synd er skjult, hvem Herren ikke tilregner Misgjerning. Stundom siger et Menneske: Ingen bryder sig om mig, jeg har Ingen at glæde! Men den som i Kraft af den hellige Daab omvender sig og troer Evangeliet, glæder sig selv og de hellige Engle, og alle Guds Venner og Vorherre selv, thi i Ordet som er føiet til
135 Vandet, i Forsagelsens, Troens og Daadens Ord, boer Herren; men det glæder Herren, at vi, naar han kommer og banker paa Hjertets Dør for at tage Herberge hos os, oplader Døren for ham — og siger: ”her skal Du hvile roligt, i Kjærligheden svøbt.”

140 Men naar Herren, formedelst Ordet, og Hjertets Tro paa Ordet, faaer Rum og Plads i Hjerttet, see, da opvælder Glædens Kildevæld i vort eget Hjerte, og vi behøve da ikke, som saa Mange har for Skik, at drive omkring for at finde Glæden, thi vort Hjerte er Glædens Bolig, formedelst Herrens Nærværelse og

145 Herrens Kjærlighed imod os, og fra vort Liv udgaae da levende Vandstrømme, Vorherres Naade til Ære, os selv til Gavn og Glæde, andre Mennesker til Velsignelse; men det er yndigt og sødt at leve naar vi har Vorherre med os og i os, det er yndigt og sødt at være glad med vore Venner, men det er endnu sødere at være glad i Herren.

150

Beder, og I skal faae, at Eders Glæde maae vorde fuldkommen! saa taler Herren til sine Venner, som i Kraft af den hellige Tro og Daab, bede Herrens Bøn, og hele Guds Menigheds Bøn, "Fadervor", fordi Herren har sagt, saaledes skal I bede, I forstaae Herren, naar han siger, at vi i Bønnen stige op til Glædens Hjem, og hente den fuldkomne Glæde ned til denne Jord, fuld af titusinde Sorger. —
155 Og I som i denne kolde og hjerteløse Tid har holdt ved med, i Vorherres Jesu Navn, paa hans An- og Tilsvær, at bede Fadervor Du som er i Himlene: "helliget vorde Dit Navn", som er udlagt: Lad den hellige Daab, ved hvilken Dit Navn blev lagt i vort Hjerte og Dit Navn blev sat paa vort Hoved, vorde os til
160 Velsignelse, saa ogsaa vi maae kunne sige: Lovet være Du Vorherres Jesu Christi Fader og vor Fader, som efter Din store Barmhjertighed har igjendøbt os til et levende Haab formedelst Christi Opstandelse fra de Døde; og I som har holdt ved med at bede: "Tilkomme Dit Rige", som er udlagt: Lad Evangeliets Prædiken være os til Velsignelse, saa Dit Rige maae groe i os, som Sæden groer i
165 Jorden, og udbredes ved os. Og I som ei er bleven trætte af at bede: "Skee Din Villie som i Himlen saa og paa Jorden"; som er udlagt: "Lad den hellige Nadvere være os til Velsignelse, saa vi stærke i Herren og hans Lydigheds Kraft, maae ydmyge os under Din vældige Haand og modtage ogsaa denne Tids bittre Lidelser, ikke af Menneskenes Haand, men af Din Faderhaand, Du som veed
170 hvad vi have behov, at vi med Herren, maae gennem Lidelser indgaae til Herlighed! I veed og I har erfaret, at Glæden i Herren har ikke forladt os, og at Glæden i Herren, er som Solen, der rinder bestandig op paany, og siger, hvorfor vil Du græde! denne Tids Lidelser er ikke at agte mod den Herlighed som skal aabenbares paa os. Og I veed og har erfaret, at Guds Aand forklarer os dagligt, at
175 vi skal sinde det daglige Brød, at der er Syndsforladelse til for os, at denne Tids store Uretfærdighed aldrig skal gjøre vort Hjerte koldt, at vore Fristelser aldrig skal blive os over Magten, men at vi skal frelses fra alt Ondt paa Sjæl og Legeme, Gods og Rygte — til Guds himmelske Rige, evigt at staae for Guds Aasyn, evigt at mættes med Glæde!

180

Saa glæder Eder i Herren, thi han er nær, den store Glæde, som Ingen skal tage fra os, og han kommer for at herliggjøres i sine Hellige og at beundres i sine

Troende! og saaledes skal vi altid være med Herren!

185

Amen!

Kilde

190 Peter Rørdam: Fireogtyve Feltprædikener, samt een Prædiken, holdt i Taarbæk Skovkapel, København: Th. Michaelsens & Tillges Forlag, 1864. Digitaliseret af Det Kongelige Bibliotek

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

195 5. søndag efter påske, Den anden slesvigske krig 1864, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1800-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/peter-rordams-feltpraediken-5-sondag-efter-paske>

200

205

210

215

220